

suuria taloudellisia uhrauksia tai on taiteellisesti hyvin arvokas, on mainitun lainkohdan mukaan tekijän vaatimusta arvosteltaessa kiinnitettävä enemmän huomiota elokuvaajan taloudellisiin etuihin ja elokuvan taitelliseen arvoon kuin tekijän etuihin. Säännös sisältää anomalian, joka on tulkittava suppeasti. Tarkoituksena ei suinkaan ole ollut asettaa teoksen toisintajan oikeudenvastainen voitonpyynti tekijän oikeutettujen etujen edelle. Jokainen luvaton toisinnos — ajateltakoon taiteellisesti täysin arvotonta elokuvaa — ei mitenkään saata mainitun säännöksen mukaan olla konfiskatiosta vapaa, vaan ainoastaan sellainen toisinnos, joka todella ansaitsee, tekijän teoksen rinnalla, tulla jälkimaailmalle säilytetyksi. Vain tällaisessa tapauksessa tekijän on tyytyminen mainitussa lainkohdassa myönnettyyn rajoitettuun hyvitykseen, suoranaisen vahingon korvaukseen ja kohtuulliseen tekijänpalkkioon. Hyvitys on konfiskation korvike ja on sen vuoksi, niin kuin konfiskatio, toisintajan tuotamuksesta riippumaton. Suoranaiseksi vahingoksi on luettava mm. sen mahdollisuuden menettäminen, että tekijän teos olisi voinut tulla sen ansioita vastaavalla tavalla toisinnetuksi. Tekijän persoonalliseksi hyvittämiseksi on säädetty, että oikeudenloukkaus on saatettava tiedoksi tuomioistuimen määrättävällä tavalla, mieluummin teoksen yhteydessä (*m.l. 33 § 2 mom. 3 lause*).

Kymmenes luku.

TEKIJÄLAIN SOVELLETTAVUUDESTA.

38 §.

KOTIMAINEN JA KANSAINVÄLINEN OIKEUSSUOJA.

TekijäL:n säännökset ovat voimassa vain Suomessa, s.o. sillä alueella, jolla Suomen lakia yleensä on noudatettava, siis, paitsi Suomen valtakunnan rajojen sisällä, myös sen aluevesillä ja suomalaisessa aluksessa, sen ollessa aavalla merellä. Ulkomailla tapahtuneeseen suomalaisen teoksen luvattomaan toisintamiseen ei sen säännöksiä sovelleta, ei edes, vaikka rikoksentekijä sittemmin tavataan Suomessa.¹ Joka on Oslossa ilman lupaa kopioinut ja levittänyt Edelfeltin tauluja, ei voi teoksestaan joutua vastaamaan suomalaisessa tuomioistuimessa, olipa hän suomalainen tai ulkomaalainen. Laki reagoi tosin sitä vastaan, että ulkomailla toisinnettu teos, jota ei ole lupa täällä ilman tekijän suostumusta julkaista, tuodaan levittämisen tarkoituksessa maahan, mutta rangaistukseen tuomitaan, ei toisintamisesta, vaan maahantuonnista, joka käsittää Suomen alueella tehdyn rikoksen (*TekijäL 29 § 2 k*). Toiselta puolen ovat teokset Suo-

¹ Ks. RL 1:1, 2, 4, 7 § ja RVA 5 § 3 k, verr. TekijäL 29, 30§. — Vrt. *Dernburg* s. 13.

nessa vain TekijäL:n säännöksiä alaisia; vierasta lakia ei Suomessa voida soveltaa tekijänoikeudellisiin oikeussuhteisiin; teoksen suoja on, samoin kuin kiinteistön, territoriaalisesti rajoitettu. Suomalaisella säveltäjällä ei ole oikeutta suomalaisessa tuomioistuimessa vaatia, että hänen Suomessa julkaisemansa sävellyksen esittäminen Tukholmassa kielletään Ruotsin kirjailijalain mukaan.¹

Eri kysymys on, keiden henkilöiden hyväksi TekijäL:n takaama oikeussuoja tulee. Tässä suhteessa on erotusta kotimaisen ja kansainvälisen oikeussuojan välillä.

1. *Kotimainen oikeussuoja.* TekijäL:ssä säädetään, että se koskee Suomen kansalaisen valmistamaa teosta, niin myös vieraan maan kansalaisen teosta, joka ensiksi on ilmestynyt Suomessa (*m.l. 35 § 1 mom.*). TekijäL:ssä noudatetaan näin muodoin, niin kuin tekijälainsäädännössä muuallakin, toisaalta kansallisuus-, toisaalta territoriaaliperiaatetta.²

a. *Suomen kansalaisen teokset.* TekijäL:n säännöksiä sovelletaan jokaiseen Suomen kansalaisen valmistamaan teokseen; suoja tulee siis teoksen hyväksi, siitä riippumatta, onko se saatettu julkisuuteen tai ei. Ts. suoja koskee sekä julkistettuja että julkistamattomia teoksia. Asiaan vaikuttamatonta on myös, missä teos on julkaistu tai muutoin saatettu julkisuuteen; ulkomailla tieteellisessä aikakauskirjassa julkaistu suomalaisen tiedemiehen teos tai suomalaisen säveltäjän sävellys, joka on ensi kerran esitetty ulkomailla, tulee kaikissa suhteissa osalliseksi TekijäL:n suojasta Suomessa. Vain Suomen kansalaisuus, ei tekijän asuinpaikka on ratkaiseva.³ Jos tekijä menettää Suomen kansalaisuuden, menettää hän myös tämän suojan sen jälkeen valmistamiinsa teoksiin. Määräävä ajankohta on se, jolloin tekijä käyttää oikeuttansa teokseen, esim. siirtää sen toiselle, tai jolloin hän olisi oikeutettu vetoamaan lain suojasäännöksiin teok-

¹ Ks. *Kohler*, Urheberrecht s. 393; *Knoph* s. 167; *Allfeld*, Urheberrecht s. 297.

² v. *Konow* s. 147; *Grundtvig* s. 72.

³ Vrt. *Glahn* s. 41.

sen luvatonta toisintamista vastaan.¹ Suomen kansalaisuus teoksen valmistamishetkellä ei auta tekijää, jollei hän ei enää silloin, kun hänen teoksensa esim. on luvatta käännetty vieraalle kielelle, ole Suomen kansalainen. Mutta kustantaja, jolle yksinoikeus teoksen julkaisemiseen on luovutettu, tekijän ollessa Suomen kansalainen, säilyttää oikeutensa, vaikka tekijä teoksen ilmestyessä ei enää olisikaan sanottua kansalaisuutta; luovutushetkellä tekijällä oli ollut oikeus vallita teosta ja kieltää muut sen vallitsemisesta. Samalla tavoin, jos tekijä kuolinhetkellään oli ollut Suomen kansalainen, määräytyy hänen kuolinpesänsä osakkaiden oikeus TekijäL:n säännöksiä mukaan. Asia ei muutu siitä, että kustantaja tai tekijän perilliset ovat ulkomaalaisia. Toiselta puolen, vaikka tekijä teoksen valmistamisen aikaan oli ulkomaalainen, voi hän, tultuaan Suomen kansalaiseksi, kieltää sen jälkeen tapahtuvan teoksen julkaisemisen ilman hänen suostumustansa.²

b. *Vieraan maan kansalaisen Suomessa ilmestyneet teokset.* Vieraan maan kansalaisella on, mitä saamisoikeuksiin ja irtaimen esineeseen oleviin esineoikeuksiin tulee, yleensä sama oikeus kuin kotimaan kansalaisella. Tekijänoikeus on poikkeuksena tästä säännöstä. Suojataksaan kotimaista henkistä tuotantoa, tunnustetaan vieraan maan kansalaiselle TekijäL:n suoja vain teokseen, joka on ensiksi ilmestynyt l. julkaistu Suomessa.³ Ilmestymättömään, samoin kuin ulkomailla ensiksi julkaistun teokseen, niin myös teokseen, joka Suomessa on saatettu julkisuuteen muulla tavalla kuin julkaisemalla (esim. sävellykseen, jota ei ole Suomessa julkaistu painosta, vaan ainoastaan julkisesti esitetty), ei vieraan maan kansalaisella ole tekijänoikeuden suoja. Sellaisen teoksen voi jokainen, mikäli ei kansainvälisen oikeuden, ennen kaikkea UBS:n säännöksistä muu-

¹ *Grundtvig* s. 74 s.

² *Jacobsen* s. 311; *Lissbauer* s. 335; *Ask* s. 94; *Dernburg* s. 17. Vrt. *Allfeld* m.t.s. 374 ss.

³ Jos teos on yht'aikaa ilmestynyt Suomessa ja ulkomailla, ei sitä katsota Suomessa ensiksi julkaistuksi. Vrt. *Kohler* m.t.s. 396. Itävallan teki-jälaki sisältää nimenomaisen päinvastaisen säännöksen. *Lissbauer* s. 336.

ta johdu, Suomessa saattaa julkisuuteen joko levittämällä tai julkisesti esittämällä.^{1, 2, 3}

2. *Kansainvälinen oikeussuoja.* TekijäL:ssä säädetään, että Tasavallan presidentti voi vastavuoroisuuden ehdolla julistaa, että lain säännöksiä on, osaksi tai kokonaan, sovellettava vieraan maan kansalaisen teokseen, joka on ensiksi ilmestynyt siinä maassa, minkä kanssa siitä tehdään sopimus, sekä sen maan kansalaisen ilmestymättömään teokseen (*m.l. 35 § 2 mom.*). Tämän säännöksen nojalla Suomi on 14/7 1932 annetulla asetuksella (UBSA) liittynyt Roomassa uusittuun Bernin sopimukseen.^{4, 5} Sitä ennen l. 8/12 1928 oli annettu asetus TekijäL:n soveltamisesta Amerikan Yhdysvalloissa ensiksi ilmestyneisiin

¹ TekijäL:ssä ei säädetä, että oikeussuoja olisi riippuvainen siitä, että ulkomaalainen asuu Suomessa. Kysymys on, niin kuin asia toisinaan ilmaistaan, "teoksen kansallisuudesta". Niin esim. *Ruffini* s. 532. Ks. myös *Lemoine* s. 29; *Dernburg* s. 15. Toisaalta ei suojan saamiseksi riitä, että teos on painettu Suomessa, vaan tulee sen myös olla Suomessa kustannettu tai muutoin levitetty, s.o. ilmestymisen tulee olla todellinen, ei simuloitu. *Dernburg* s. 18; *Grundtvig* s. 76.

² Tämä piirre ei ole ominaista vain Suomen tekijänoikeudelle, vaan on tekijälainsäädännössä yleisesti omaksuttu. Ranskassa ja Belgiassa yritettiin viime vuosisadalla lainsäädännöksillä taistella tätä "atavismia" ja "barbariaa" vastaan mutta huonolla menestyksellä. *Knoph* s. 168.

³ *Kohler* m.t.s. 395 nimittää vieraan maan kansalaisen oikeutta epätodelliseksi ("naturaaliseksi"), verrattuna oman maan kansalaisen oikeuteen, joka on täydellinen ("siviilinen").

⁴ Asetuksella 30/3 1928 Suomi oli liittynyt Bern-Berliinin sopimukseen.

⁵ Bernin sopimus velvoittaa, niin kuin aikaisemmin on mainittu, liittomaiden lainsäädäntöelimet saattamaan maittensa sisäinen lainsäädäntö vastaamaan sopimuksen vähimmäisvaatimuksia. Eräiden maiden valtiosäännön mukaan tulee sopimus, kun siihen on liitytty, voimaan välittömästi (*jure conventionis*). Suomen HM 33 §:ssä on säädetty, että sopimukset ulkovaltojen kanssa on eduskunnan hyväksyttävä, mikäli ne sisältävät säännöksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan. TekijäL on laadittu siitä edellytyksestä lähtien, että se sisällykseltään vastaa UBS:n säännöksiä. Tuomarin ei siitä syystä, kun vieraan maan kansalainen hakee suojaa teokselleen, ole tarpeen perehtyä UBS:n säännöksiin, vaan soveltaa hän oikeussuojakanteeseen TekijäL:ää. Vrt. *Milteis* s. 16; *Knoph* s. 175.

ja Amerikan Yhdysvaltojen kansalaisten ilmestymättömiin teoksiin.

TekijäL:n mukaan on vieraan maan kansalaisen mainittuihin teoksiin sovellettava kansallisen kohtelun periaatetta ("lain säännöksiä on sovellettava") vastavuoroisuuden ehdolla.

a. *Kansallinen kohtelu.* Vieraan maan kansalaisen ilmestymättömän ja liittomaassa (=UBS:ään liittyneessä muussa maassa kuin Suomessa) ilmestyneen teoksen hyväksi tulevan kansallisen kohtelun suoja merkitsee sitä, että niitä suojataan samalla tavalla kuin Suomen kansalaisen teoksia.¹ Tämä periaate ilmaistaan UBS:ssä seuraavasti: "Tekijöillä, jotka ovat jonkun liittomaan kansalaisia, on muissa liittomaissa kuin teoksen kotimaassa teostensa puolesta, olivatpa ne julkaisemattomia tai ensi kerran julkaistuja jossakin liittomaassa, ne oikeudet, jotka kunkin maan lait nykyään tai vast'edes myöntävät kansalaisille, sekä tässä sopimuksessa erityisesti määrätyt oikeudet" (*4 art. 1 k.*). Viimeksimainituilla oikeuksilla tarkoitetaan UBS:n obligatorisilla säännöksillä suojattuja vähimmäis-oikeuksia (oikeus käännöksen, sävellyksen julkiseen esittämiseen, teoksen elokuvaamiseen ym.),² ja ne tulevat siis kansallista kohtelua koskevien säännösten ohella niiden hyväksi, jotka ovat julkaisseet teoksensa ensi kerran muussa liittomaassa kuin Suomessa tai joiden teokset eivät ole ilmestyneet. Niistä eivät tule osallisiksi oman maan kansalaiset eivätkä ulkomaalaiset Suomessa ensiksi ilmestyneisiin teoksiinsa nähden. Vieraan maan kansalaisella on siis, mikäli TekijäL:ään ei olisi tai ole otettu mainittuja vähimmäis-oikeuksia koskevia säännöksiä, enemmän oikeuksia kuin Suomen kansalaisella, joskaan hän ei voi, niin kuin aikaisemmin on mainittu, välittömästi saada oikeussuojaa puheena oleville oikeuksilleen, vaan voi ainoastaan maansa hallituksen kautta diplomaattista tietä, sikäli kuin sellaisesta on sovittu, vaatia TekijäL:n muuttamista.³

¹ Ks. ed. s. 57.

² Ks. ed. s. 58.

³ Ks. ed. s. 58. Toisin on laita niissä liittomaissa, joissa UBS on tullut voimaan "*jure conventionis*". Vrt. *Knoph* s. 174.

Teoksen koti- l. alkuperämaa¹ on UBS:n mukaan pidettävä julkaisemattoman teoksen kohdalta tekijän kotimaata, s.o. liittomaata, jonka kansalainen hän on, ja julkaistun teoksen kohdalta maata, jossa se on ensiksi julkaistu,² sekä useammassa liittomaassa yht'aikaa julkaistun teoksen kohdalta sitä näistä maista, jonka lainsäädäntö myöntää lyhimmän suoja-ajan (4 art. 3 k.). Tekijöillä, jotka eivät ole minkään liittomaan kansalaisia, mutta julkaisevat teoksensa ensiksi sellaisessa maassa, on viimeksimainitussa maassa samat oikeudet kuin sen maan kansalaisilla ja muissa liittomaissa ne oikeudet, jotka UBS:ssä on myönnetty (6 art. 1 k.).³

b. *Vastavuoroisuus.* Suomen kansalainen saa vastavuoroisesti teokselleen muissa liittomaissa kansallisen kohtelun suojan. Vastavuoroisuus on kuitenkin suuressa määrin problemaattinen. UBS ei velvoita liittomaita muuta kuin siihen, että ne "takaavat" suojan UBS:ssä mainituille teoksille (2 art. 3 k.), mikä säännös on ymmärrettävä niin, että Bernin sopimuksen vähimmäisoikeudet on suojattava. Vain tässä mielessä UBS on pakottavaa oikeutta. Muussa suhteessa liittomailla on valta sisäisessä lainsäädännössä myöntää suoja siinä laajuudessa kuin haluavat tai olla se joltakin kohdalta, joka ei koske UBS:ssä taattuja vähimmäisoikeuksia, lainkaan myöntämättä (4 art. 2 k.). Kun sisäiset tekijälait eri liittomaissa saattavat poiketa toisistansa, ja suoja on annettava vain niin laajana kuin, miksi

¹ UBS:n sanonta "pays d'origine" olisi Bernin sopimuksen virallisessa suomennoksessa mieluummin ollut käännettävä sanaksi "alkuperämaa" eikä, kuten on tapahtunut, sanaksi "kotimaa".

² UBS:n mukaan on siis huomio kiinnitettävä teoksen julkaisemiseen, ei muulla tavoin tapahtuneeseen julkistamiseen. Ks. ed. s. 127.

³ Sen johdosta, ettei esim. Neuvostoliitto ole liittynyt Bernin sopimukseen, mainitun maan kirjailija, joka ensiksi julkaisee teoksensa Suomessa, saa täällä hyväkseen TekijäL:n suojan, kuten käy ilmi tämän lain 35 § 1 mom:n säännöksestäkin, mutta muissa maissa vain UBS:n takaaman vähimmäissuojan, esim. mitä käänökseen tulee. *Jacobsen s. 313; Allfeld m.t.s. 424 s.* Kokonaan suojan ulkopuolella ovat liittoon kuulumattoman maan kansalaiset sellaisten teostensa suhteen, jotka ensi kerran on julkaistu toisessa liittoon kuulumattomassa maassa. *Allfeld m.t.s. 425.*

se on säädetty siinä maassa, jossa sitä vaaditaan, on vastavuoroisuus itse asiassa etupäässä muodollista, ei aineellista.¹ Niinpä jos Suomessa julkaistun sävellysteoksen musiikillinen siteeraus, joka on sallittu TekijäL:n mukaan, ei ole luvallista siinä maassa, jossa teosta on siteerattu, suomalainen säveltäjä voi vaatia suojaa siteerausta vastaan, mutta vieraan maan kansalaisen sävellysteosta, joka ensiksi on ilmestynyt toisessa liittomaassa, voidaan Suomessa luvallisesti siteerata.² Niin ikään, jos liittomaa myöntää sisäisessä lainsäädännössään enemmän suoja kuin UBS:n obligatoriset säännökset edellyttävät, tulee se kansallisen kohtelun periaatteen johdosta toisten liittovaltioiden kansalaistenkin hyväksi, mutta liittomaa voi, yhtyessään UBS:ään, tehdä sanotussa suhteessa rajoituksia.³

Aineellinen vastavuoroisuus on olemassa vain, mikäli koskee teoksen suoja-aikaa. Siihen nähden noudatetaan teoksen kotimaan lakia sikäli, ettei suoja-aika voi olla siinä maassa säädettyä suoja-aikaa pitempi (UBS 7 art. 2 k.).⁴ Esim. ruotsinmaalainen teos suojataan Suomessa, mitä suoja-ajan pituuteen

¹ *Jacobsen s. 312; Allfeld m.t.s. 419. Hoffmann, Die Berner Uebereinkunft s. 11 s.* kieltää vastavuoroisuudelta muodollisenkin merkityksen. Bernin konvention ensi aikoina oli tuomioistuimien vaikea tottua kansallisen kohtelun periaatteen soveltamiseen, ja siksi ilmeni taipumusta evätä suoja teoksilta, jotka eivät alkuperämaassa olleet suojattuja. Siitä syystä konventiota Berliinin konferenssissa selvennettiin 4 art:n säännöksellä, että oikeussuoja on riippumaton siitä, onko teos alkuperämaassa suojattu vai ei ja että suojan laajuus ja tekijän oikeuskeinot, rangaistus, vahingonkorvaus ym. määräytyvät yksinomaan sen maan lain mukaan, jossa tekijä vaatii itselleen oikeusturvaa. Suojaa ei kuitenkaan myönnetä, jos teoksen tekijänoikeuden kestämisäika kotimaassa on kulunut umpeen (UBS 18 art. 1 k; UBSA 2 §).

² Vrt. *Nitze ss. 139, 162.*

³ *Kohler m.t.s. 412; Ruffini s. 514; Hoffmann m.t.s. 17.* Liittyessään Bernin unioniin, Suomi teki sitä koskevassa UBSA:ssa rajoituksia, mikäli koskee ennen 1/4 1928 kuolleen tekijän vapaan kirjallisen teoksen käänntämis-oikeutta (4 §).

⁴ Siitä johtuu, että sen maan tuomioistuin, jossa suojaa vaaditaan, on velvollinen suoja-ajan, mutta ei muiden kysymysten suhteen, ottamaan selon teoksen alkuperämaan lainsäädännöstä.

tulee, Ruotsin lain mukaan, koska tämä aika Ruotsissa on lyhempi kuin Suomessa, nim. 30 v. tekijän kuolinvuoden päättymisestä.^{1, 2}

Vastavuoroisuus saattaa edelläsanotun lisäksi syntyä, jos jokin liittomaa tahtoo jonkin toisen, mutta ei kaikkien liittomaiden kansalaisille myöntää laajempia oikeuksia kuin mitä UBS:n säännökset edellyttävät. Konvention 20 art:ssa säädetään, että liittomailla on oikeus tehdä keskenään tällaisia sopimuksia. Ne oikeuttavat ja velvoittavat ainoastaan sopimusvaltioita, ei muita liittomaita, ja ne tehdään säännönmukaisesti vastavuoroisuusehdoilla, mutta niiden seurauksena on tavallisesti kuitenkin suosituimmuusklauusulin ottaminen muiden maiden kanssa tehtyihin kauppasopimuksiin. UBS:n laajaan sisällykseen näiden tällaiset sopimukset ovat käytännössä harvinaisia.³

¹ Amerikan Yhdysvalloissa suoja-aika on 28 v. teoksen ensimmäisestä julkaisemisesta, joskin tämän määräajan viimeisenä vuonna tekijä, hänen leskensä tai perillensä voi hakea ajan pidennystä vielä 28 vuodeksi. *Weil* s. 362 s. Mainitun maan kansalaisen teokseen ei siis ole sovellettava suoja-aikaan nähden TekijäL:ää, mutta on sitä noudatettava esim. espanjalaisen teoksen suhteen, jonka suoja-aika kotimaassa on 80 v. *Jacobsen* s. 313.

² Syy, miksei vastavuoroisuutta ole ulotettu pidemmälle, on sen vaikeassa toteuttamisessa. Olisi tosin luonnollista, että teos tekijänsä persoonallisuuden objektivoitumana saisi sen suojan, mikä sillä on kotimaassaan (*lex soli*), mutta tämän persoonallisuusperiaatteen toteuttaminen edellyttäisi, että tuomioistuimen, jolta suojaa vaaditaan (*lex fori*), täytyisi tuntea tuon kotimaan laki, mikä käytännössä tuottaisi hankaluuksia, jotapaitsi sama oikeuskysymys voidaan eri liittomaissa tulkita eri tavoin. Näistä syistä tekijänoikeuden harjoittamisen oikeudelliset rajat on jaoitettu alueellisesti *lex forin* mukaan. Bernin konventiota v. 1885 valmisteltaessa hylättiin sen vuoksi ehdotus, että tuomioistuimen tulisi soveltaa teoksen kotimaan lakia, jos se olisi tekijälle edullisempi. Pariisin konferenssissa puollettiin vastavuoroisuuden rajoittamista suoja-aikaan vielä silläkin, että liittomaat joutuisivat siten kilpailemaan tekijälakien vapaa-mielisyydessä ("hyvä tarttuu"). Berliinin konferenssissa tehty ehdotus, että suoja-ajan pituus määrättäisiin sen maan lain mukaan, jossa suojaa vaaditaan, hylättiin. *Raestad* s. 121.

³ *Hoffmann* m.t.s. 252; *Lemoine* s. 62; *Alfeld* m.t.s. 462. UBS 19 art:ssa on vielä säädetty, ettei Bernin sopimus estä vaatimasta konventiota pitämälle menevien määräysten soveltamista, joita jonkin liittomaan lainsää-

Vielä on mainittava, että 1947 v:n Pariisin rauhansopimuksen IV liitteen A. 3—5 k. sisältävät kansainvälisiä oikeussäännöksiä myös "kirjallisista ja taiteellisista omistusoikeuksista". Niinpä säädetään mm, ettei aikaa sodan puhkeamisesta rauhansopimuksen voimaantuloon ole otettava huomioon sanottuja oikeuksia koskevissa säännöllisissä määrärajoissa, jotka Suomessa olivat voimassa sodan syttyessä ja jotka kuuluvat jollekin Liittoutuneelle tai Liittyneelle vallalle tahi sen kansalaisille, vaan on niiden säännöllinen voimassa oloaika katsottava automaattisesti pidennetyksi Suomessa ajalla, joka vastaa näin lukuun ottamatta jätettävää ajanjaksoa.

39 §.

TEKIJÄLAIN TAANNEHTIVA VAIKUTUS.

TekijäL on tullut voimaan 1/8 1927. Siinä on henkisten tuotteiden tekijäin oikeuksia monin tavoin laajennettu siitä, mitä oikeuksia heillä oli KirjTaitA:n ja sitä aikaisemman lainsäädännön mukaan. TekijäL:ää säädettyäessä oli harkittava, oliko näin laajennettu oikeussuoja tuleva niidenkin teoksien hyväksi, jotka oli valmistettu ennen uuden lain voimaan tuloa. Kun se seikka, että uuden lain kautta rajoitetaan jotakin oikeutta, joka aikaisemman lain mukaan on ollut jokaisen käytettävänä, ei sellaisenaan supista kenenkään subjektiivisia oikeuksia, ei periaatteellista estettä ollut olemassa lain ulottamiselle mainittuihin teoksiin. Johdonmukaisena TekijäL:ssä omaksutulle luovan henkisen työn turvaamista suosivalle kannalle, laki säädettiin

edelläsanotun mukaan. Tällä säännöksellä ei, mitä esim. Suomeen tulee, liene käytännöllistä merkitystä, koska TekijäL:ssä ei ole sanotunlaisia määräyksiä ja sellaisia tuskin tullaan säätämään ilman aineellista vastavuoroisuusklauusulia. Säännös sisältää poikkeuksen kansallisen kohtelun periaatteesta. *Hoffmann* m.t.s. 247; *Ruffini* s. 512 ss.

taannehtivaksi.¹ Sitä oli sovellettava myös teoksiin, jotka olivat syntyneet ennen lain voimaantuloa (*m.l. 36 § alkusäännös*). Tämän johdosta mm. ennen 1/8 1927 valmistuneet sävellysteokset sekä taidekäsityön ja taideteollisuuden tuotteet, joista edellisillä oli vanhemman lain mukaan suoja julkista esittämistä vastaan ainoastaan, mikäli ne oli sävelletty näytelmän yhteydessä esitettäväksi (*KirjTaitA 12 § 2 mom.*) ja joista jälkimmäiset olivat miltei kokonaan vailla lain turvaa, ovat tulleet osallisiksi TekijäL:ssä säädetystä oikeussuojasta.

Lain taannehtivaa vaikutusta ei voitu kuitenkaan kohtuudella ulottaa niin pitkälle, että sen oikeus tulisi loukatuksi, joka aikaisemman lain nojalla jo oli alkanut käyttää sen hänelle henkiseen tuotteeseen tunnustamaa valtaa, tai että se joutuisi kärsimään, joka oli kiinnittänyt varoja sanotun vallan käyttämistä varten tarpeellisiin välineisiin tai muulla tavalla tehnyt huomattavia taloudellisia uhrauksia, jotka TekijäL:n johdosta olisivat menneet hukkaan.² Myöskään sen oikeutta, jolla aikaisemman lain perusteella oli privilegio jonkin teoksen monistamiseen ja levittämiseen, ei voitu supistaa, taikka kumota ennen uuden lain voimaan tuloa tehtyjä kustannus- tai muita tekijänoikeuden luovutusta koskevia sopimuksia. Näin tavoin syntyneiden ns. saavutettujen oikeuksien loukkaaminen olisi tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä tehtynä ollut mahdollista vain siten, että asianomainen sai hyvityksen oikeutensa menettämisestä tai supistamisesta.³

Hallituksen esityksessä eduskunnalle ehdotettiin TekijäL:n taannehtivan vaikutuksen rajoittamiseksi kuljettavaksi kahta tietä.

Jos teosta oli ennen uuden lain voimaan tuloa aikaisemman lain perustella luvallisesti monistettu, oli jo valmistuneita mo-

¹ *Lvk ss. 47, 64; Lv miet. N:o 13 v. 1926 vp. s. 6.* Kun vapaina olleisiin teoksiin ei ole oikeutta, vaan ainoastaan mahdollisuus oikeuden hankkimiseen, on oikeastaan epäasianmukaista, vaikka tietoisopissa niin tehdään, puhua tekijälain taannehtivasta vaikutuksesta. *Dernburg s. 33.*

² *Vrt. Lv miet. m.s. ja Dernburg m.s.*

³ *Lv miet. m.s.*

nisteita saatava vapaasti levittää. Niin ikään kaikkia aikaisemman lain perusteella luvallisesti julkaistuja käännöksiä ja sellaisia useiden tekijöiden kirjoituksista muodostettuja kokoomateoksia, jotka mainitaan TekijäL 17 § 5 k:ssa, oli oleva lupa uuden voimaan tulon jälkeenkin vapaasti monistaa ja levittää niissä rajoissa kuin monistaminen ja levittäminen aikaisemman lain mukaan oli ollut sallittua. Myös olivat erioikeudet (privilegiot) ja kiellot sekä tekijänoikeudesta tehdyt sopimukset, jotka olivat voimassa, TekijäL:n tullessa noudatettavaksi, jäävät pysyviksi. Nämä rajoitukset eduskunta hyväksyi muuttamattomina, ja sellaisina ne sisältyvät TekijäL 36 § 1 mom. 1 ja 2 kohtaan sekä 37 §:ään. Ensiksimmäitun pykälän 1 mom. 2 k:n johdosta teoksen käännös, vaikka sellaisen valmistaminen TekijäL:ssä onkin pidätetty tekijän yksinoikeudeksi, saadaan siis, jos se on entisen lainsäädännön aikana luvallisesti julkaistu, edelleen monistaa ja levittää. Samalla tavalla on lupa julkaista kokoomateoksia TekijäL:n voimaantulon jälkeenkin myös niissä tapauksissa, joissa se sanotun lain 17 § 5 k:n mukaan ei ole mahdollista.^{1, 2}

TekijäL 37 §:n johdosta on mm. Helsingin Yliopistolle 22/2 1811 myönnetty privilegio suomen- ja ruotsinkielisten kalenterien ja almanakkojen julkaisemisesta jäänyt voimaan. Mitä vanhan lain aikana tehtyihin tekijänoikeuden luovuttamista tar-

¹ Näin lienee TekijäL 36 § 1 mom:n hieman epäselvä 2 k. ymmärrettävä. *KirjTaitA 9 § 1 mom. c kohdassa* oli antologia- ja krestomatiavapaus myönnetty myös "erinäistä kirjallista tarkoitusta varten", mutta on TekijäL:ssä rajoitettu koskemaan vain jumalanpalveluksessa, kouluissa ja muutoin alkeisopetuksessa käytettäviin teoksiin nähden. *Ks. ed. s. 210.*

² Kun olj syntynyt epätietoisuutta siitä, oikeuttiko TekijäL 36 § 1 mom. 2 k. julkaisemaan käännös- ja kokoomateoksista muunneltuja painoksia, vai koskiko säännös vain muuttamattomia painoksia, tehtiin sanottuun lainkohtaan 31/1 1930 annetulla lailla muutos edellisen vaihtoehdon mukaisesti, kuitenkin niin, että kokoomateoksiin otettuihin uusiin kappaleisiin (artikkeleihin ym.) nähden on voimassa, mitä TekijäL 17 § 5 k:ssa säädetään. Lisäys merkitsee sitä, että uutta kappaletta ei saa ottaa kokoomateokseen, jollei 5 v. ole kulunut sen teoksen ilmestymisestä, josta kappale on osa ja jollei tekijän kanssa ole sovittu kohtuullisesta palkkiosta.

koittaviin sopimuksiin tulee, on niistä yllämainitussa lainkohdassa vielä säädetty, että jos tekijä on vanhan lain aikana luovuttanut toiselle koko tekijänoikeutensa, s.o. kaikki teoksen yksinoikeudet, tulee tekijän eikä luovutuksensaajan hyväksi se, missä TekijäL on laajentanut tekijänoikeutta. Säveltäjälle uuden lain mukaan lavennettu oikeus kaikkien sävellyksiensä julkiseen esittämiseen (*TekijäL 9 § 2 k.*) on niin muodoin luettava hänen eikä kustantajan hyväksi.¹

Muissa kuin kosketelluissa tapauksissa hallitus ehdotti säädettyväksi, että sille, joka vanhan lain aikana oli alkanut käyttää jotakin oikeutta tai tehnyt taloudellisia uhrauksia teoksen monistamiseksi ja levittämiseksi, oli oleva valta edelleen määrätyn ajan — 1 tai 3 vuotta — käyttää oikeutta ja saada siten hyvitys TekijäL:n taannehtivan vaikutuksen hänelle tuottamasta vahingosta. Lakiehdotuksen johdosta antamassaan mietinnössä eduskunnan lakivaliokunta lausui, ettei esitetty aika kaikissa ehdotetuissa tapauksissa ollut riittävän pitkäkään, jonka vuoksi ja kun kotimaisten henkisen työn tekijäin oikeuden turvaamiseksi ei ollut käytännöllistä tarvettakaan aikarajoitusten säätämiseen, mikä ei kansainvälisistä syistäkään ollut välttämätöntä, aikarajoitukset oli poistettava ja säädettyvä, ettei ehdotetulla lailla niissä tapauksissa ollut oleva taannehtivaa vaikutusta. Ainoastaan sävellysteoksien suhteen oli valiokunnan mielestä meneteltävä hallituksen esittämällä tavalla. Sävellysteoksen tekijöillä ei näet aikaisemman lainsäädännön mukaan ollut, paitsi mitä tuli dramaattisiin sävellysteoksiin, yksinoikeutta teostensa esittämiseen ja he sen vuoksi olivat kipeästi suojan tarpeessa, jota paitsi muun kuin dramaattisen sävellysteoksen esittämistä varten ei vaadittu sellaisia suoranaisia kustannuksia, jotka olisi otettava huomioon. Näistä syistä lain taannehtiva vaikutus oli ulotettava vanhan lain mukaan ilmestyneisiin sävellysteoksiin sillä rajoituksella,

¹ Säännös ei kuitenkaan ole pakottava, vaan sisältää tulkintasäännön siltä varalta, ettei asianosaisten kesken ole sopimusta tehtäessä toisin suostuttu. Vrt. *Norjan ehdotus* s. 87; *Kohler Urheberrecht* s. 246.

että niitä oli oleva lupa edelleenkin 1 vuoden aikana uuden lain voimaan tulon jälkeen esittää julkisesti, mikäli se aikaisemman lain mukaan oli ollut sallittua. Yleisten sivistyssetujen turvaamiseksi oli kuitenkin sivistysjärjestöjen laulukuoroilla ja soitto-kunnilla oleva oikeus edelleenkin — siis aikarajoituksetta — julkisesti esittää sävellysteoksia, joita ne ennen TekijäL:n voimaan tuloa olivat esittäneet.¹ Valiokunnan ehdotukset hyväksyttiin muuttamattomina ja tulivat laiksi (*m.l. 36 § 1 mom. 3—5 k. ja 2 mom.*). Muiden aikarajoitusten poistamisen johdosta lakiehdotuksesta ei TekijäL:llä ole taannehtivaa vaikutusta myöskään, mikäli koskee teoksien monistamiseksi ja esittämiseksi valmistettujen muottien, kivien ja laattojen sekä muiden sellaisten valmisteiden käyttämistä ja niillä tehtyjen monisteiden levittämistä (*36 § 1 mom. 3 k.*), näytelmäkappaleiden, tanssi- ja eletaiteellisten sekä elokuvaisten teosten julkista esittämistä (*36 § 1 mom. 4 ja 5 k.*), jos mainittujen valmisteiden tekeminen oli luvallisesti alkanut tai sanottuja teoksia oli aikaisemman lain perusteella julkisesti esitetty tahi niiden näyttämöllepano tai muu sellainen valmistelu oli pantu alulle ennen TekijäL:n voimaantuloa.²

Tekijän moraaliset oikeudet ovat poikkeuksettomasti TekijäL:n oikeussuojan alaisia myös silloin, kun teos on valmistunut ennen sanotun lain voimaantuloa. Sen johdosta ei ole lupa, oli-

¹ *Le miet.* ss. 6 s. 14.

² Ennen TekijäL:n voimaantuloa ilmestyneiden näytelmäkappaleiden ja sävellysteoksien oikeussuoja tuli tekstissä kosketeltujen lainsäädännönsien johdosta erilaiseksi. Näytelmäkappaleita sai lain 36 § 1 mom. 4 k:n mukaan vapaasti esittää TekijäL:n voimaan tulon jälkeenkin, jotavastoin sävellysteoksien esittäminen oli 1 v:n kuluttua lain voimaan tulosta kielletty, paitsi mitä tuli sivistysjärjestöjen laulukuorojen ja soitto-kuntien esityksiin (*m.l. 36 § 1 mom. 6 k. ja 2 mom.*). Kun oli epäselvää, kumpaan ryhmään oli luettava sellaiset teokset, jotka samalla kertaa olivat "näytelmäkappaleita" ja "sävellysteoksia" (oopperat, operetit, laulunäytelmät yms), muutettiin 36 § 4 k. 31/1 1930 annetulla lailla siten, että "soitannollisnäytelmälliset" teokset oli rinnastettava näytelmäkappaleiden kanssa, joiden ryhmään ne UBS:nkin säännöksiens yleensä luettiin. *Hall. esit. N:o 12 1929 v. II vp. s. 3.*

vatpa teokset klassillisia tai muita, joiden suoja-aika on kulu-
nut umpeen, "turmella", s.o. muunnella tai typistää tavalla, joka
saattaa vahingoittaa kuolleen tekijän mainetta. (*TekijäL 23 §
3 mom*). TekijäL:n säännökset tekijänoikeuden kestämisajasta
on samoin sovellettava vanhemman lain aikana valmistettuihin
teoksiin.

LISÄYS.

40 §.

VALOKUVAAJAN OIKEUS TEOKSEENSA .

Valokuvaajalla on teokseensa erityinen ValokL:ssä säännös-
tetty oikeus. Valokuvaa ei suojata TekijäL:ssä, paitsi mikäli
on kysymyksessä valokuvasarja, jolla on tieteellinen tai taiteel-
linen arvo (*TekijäL 2 § 2 mom; ValokL 1 § 3 mom*). Valokuva
ei ole henkinen tuote tekijänoikeudellisessa mielessä. Sekin
edellyttää tosin tiettyä individuaalista työtä motiivien valin-
nassa, kuvan ottamisessa ja jälkikäsittelyssä yms, mutta työn
kantavana voimana ei kuitenkaan yleensä ole intuitio, "die Ver-
wandlung des objektiv Gesehenen in ein innerlich Geschautes,
erlebnismässig Gestaltetes",¹ vaan tekniikka, s.o. teoksen ai-
kaansaaminen kemiallisen ja mekaanisen prosessin kautta. Va-
lokuvaa onkin pidettävä henkisen ja teknillisen luomuksen väli-
muotona.²

¹ *Mitteis* s. 139.

² *Lok* s. 52; *Knoph* s. 179. Retuöiminenkaan ei muuta valokuvan luon-
netta. *Hellwag* s. 4. Onko valokuvaa pidettävä taideteoksena ja sitä suo-
jattava samalla tavalla ja samassa laissa kuin taideteoksia, vai oma-
laatuisena tuotteena, riippuu siis siitä, kumpaan puoleen valokuvaajan
työssä, sen individualiteettiin vai tuloksen aikaansaamisen keinoihin kiin-
nitetään päähuomio. Useiden maiden, mm. Saksan, Ranskan ja Englannin
lainsäädännössä arvostetaan valokuva edellisellä, pohjoismaissa jälkim-
mäisellä tavalla. On epäilemättä jotain totta siinä, mitä Friedell sanoo,

Tästä valokuvan luonteesta johtuu, ettei valokuvaajan ja hänen teoksensa välinen suhde voi olla samassa määrin persoonallinen kuin henkisen tuotteen ja sen tekijän välinen suhde. Siitä syystä valokuvaajalla mm. on teokseensa vain suppea moraalisten oikeuksien turva.¹ Hän ei voi estää toiselle luovutetun teoksensa monistamista muutetussa tai tyvistetyssä muodossa ja hänellä on oikeus saada isyytensä teoksen tunnustetuksi ainoastaan tieteellisessä esityksessä, ensyklopedisessä teoksessa tai opetusta varten tarkoitettussa kirjoituksessa ja tällöinkin vain siinä tapauksessa, että hänen nimensä ja kotipaikkansa on pantu valokuvaan, joka mainittuihin teoksiin otetaan. (*ValokL 4 § 2 mom*).²

että "jokainen valokuvaaja, aivan kuin jokainen (taide)maalari kuvaa aina vain omaa itseensä" (*Friedell I s. 42*). Mutta toiselta puolen on ymmärrettävää, ettei työlle, jonka tulos loihduttuu esiin hengettömän ja passiivisen prosessin kautta eikä vapaan luomistyön tuotteena, ole tarpeen antaa niin laajaa oikeussuojaa kuin TekijäL:n säännökset sisältävät. UBS:n perustavassa 2 art:ssa, jossa määritellään, mitä on luettava "kirjallisiin ja taiteellisiin" teoksiin, ei mainita valokuvaa. Siitä on säännös konvention 3 art:ssa, jonka mukaan konventiota on sovellettava valokuvateoksiin ja valokuvauksen kaltaisella menettelyllä valmistettuihin teoksiin. Erotus ilmenee siinä, etteivät UBS:n obligatoriset säännökset tekijän vähimmäisoikeuksista ole sovellettavissa valokuviin. Liittomaat ovat velvolliset suojaamaan valokuvateoksia, mutta niiden vapaassa vallassa on päättää, kuinka laaja suoja on oleva ja säädetäänkö siitä tekijälaissa tai eri laissa. *Knoph m.s.* Joskaan valokuvaajan oikeus ei ole, kuten mm. Eberstein väittää, puhtaasti teknillinen, on hänen oikeutensa kuitenkin lähinnä luettava varallisuus oikeuksiin kuuluvaksi. *Eberstein, Författarrätten II s. 134; Torben Lund, Billedkunsten s. 297.*

¹ Vrt. *Torben Lund, Billedkunsten s. 294; Knoph s. 180*

² Hallituksen ValokL:ksi eduskunnalle antamassa esityksessä ehdotettiin, että julkisuuteen saatettu valokuva olisi oleva aina suojattu ainoastaan, jos kuvaan oli merkitty valokuvaajan nimi ja kotipaikka sekä vuosi, jolloin kuva ensiksi saatettiin julkisuuteen, jollei tämä ilmennyt siitä yhteydestä, missä kuva esiintyi. Tämän ns. merkintäpakkoa koskevan säännöksen lakivaliokunta esitti poistettavaksi, niinkuin sitten tapahtuikin. Valiokunta huomautti, että merkintäpakosta, joka oli säädetty KirjTaitA:ssa ja aikaisemmin oli muissakin maissa ollut tavallinen, oli nykyisin yleensä luovuttu. Järjestelmän tarkoituksena oli helpottaa sen määrää-

Valokuvaajalle myönnetyn oikeussuojan luonne onkin enemmän ammatillista kuin persoonallista.¹ Ilmauksena tästä periaatteesta on edellä esitetyn lisäksi säännös, jonka mukaan, jos valokuvan on tehnyt valokuvaamon omistajan palveluksessa oleva henkilö edellisen toimeksiannon johdosta, omistaja on katsottava valokuvaajaksi, s.o. omistajaa on pidettävä valokuvan ottajana (*m.l. 2 § 1 mom*). Henkisille tuotteille ominainen luomisperiaate ei siis ilmene säännöksestä. Valokuvaajan oikeus ei sanotussa tapauksessa synny ottajallensa, siirtyäkseen häneltä vasta luovutuksen johdosta toiselle, vaan syntyy välittömästi valokuvauksyrityksen haltijalle.² Myös on valokuvaajan oikeus teokseensa rajoittamattomasti luovutettavissa, perittävässä ja ulosmitattavissa (*5 §*). Ainoastaan se tulkintasääntö on asetettu, että kun valokuva luovutetaan toisen omaksi, ei valokuvaajan oikeus sisälly luovutukseen, jollei siitä ole tehty erityistä välipuhetta; kuitenkin, jos valokuva on valmistettu tilauksesta, valokuvaajan oikeus siirtyy tilaajalle, jollei nimenomaan ole toisin suostuttu (*6 §*).

Valokuvaajalle on laissa vakuutettu yksinomainen oikeus valokuvansa monistamiseen ja julkisuuteen saattamiseen, johon viimeksimainittuun kuuluu erittäin myös valokuvan julkinen näytteillepano ja sen muu julkinen esittäminen esim. varjo-

mistä, kenelle oikeus valokuvaan kuului ja milloin sen voimassa oloaika päättyi. Tarkoitusta ei kuitenkaan saavutettaisi, jos merkintä saataisiin tehdä kuvan kartonkiin. Sitäpaitsi oli syytä epäillä, että ehdotettu säännös olisi ollut ristiriidassa Bernin sopimuksen kanssa. *Lv miet. n:o 13 v. 1926 vp. s. 7.* Samoilla perusteilla jo lainvalmistelukunta oli asettanut merkintäpakoon nähden epäävälle kannalle. *Lvk s. 53. Ks. myös Torben Lund m.t.s. 299.*

¹ *Hoffmann, Die Berner Uebereinkunft s. 70: Leistungsschutz.*

² Lainvalmistelukunnan ehdotuksessa ei ollut vastaavaa säännöstä ja sen mukaan olisi siitä syystä ollut olosuhteista pääteltävä, kenelle valokuvaajan oikeus kuului, mutta yleensä oli valokuvauksliikkeessä työskentelevän oikeuden ollut katsottava heti siirtyneen liikkeelle. Vrt. *Torben Lund m.t.s. 297.* Kuitenkin oli esim. oikeuden kestämisaika luettava kuvan ottajan, eikä, kuten ValokL:n mukaan, liikkeen omistajan kuolemasta. *Lvk ss. 62, 64.*

kuvin tai elokuvaisella tahi muulla senkaltaisella menetelmällä (*m.l.* 2 §). Valokuvaajan oikeus syntyy jo negatiiviin, josta asteesta lähtien tuo oikeus siis on suojattu. Suoja käsittää, mitä valokuvan jäljentämiseen ja monistamiseen tulee, ainoastaan valokuvaamisella tapahtuvan tällaisen toisintamisen.¹ Oikeus on rajoitettu siten, että jokaisella on valta ilman valokuvaajan suostumusta yksityistä tarvettansa varten jäljentää ja monistaa valokuva (3 §). Niin ikään on lupa tekstin selitykseksi jäljentää ja monistaa julkaistu tai julkisesti näytteillepantu valokuva tieteelliseen esitykseen, ensyklopediseen teokseen ja ope-
tusta varten tarkoitettuun kirjoitukseen (4 § 1 mom).²

Valokuvan suoja-aika on 10 v. sen vuoden päättymisestä, jona valokuva ensi kerran saatettiin julkisuuteen. Jollei valokuvaa valokuvaajan kuollessa ollut saatettu julkisuuteen, kestää suoja-aika 10 v. sen vuoden päättymisestä, jona hän kuoli (7 §).

Joka rikkoo valokuvaajan oikeutta, voidaan tuomita rangaistukseen ja sen vahingon korvaamiseen, joka teolla on valokuvaajalle tuotettu. Valokuvaajalla on myös oikeus vaatia luvattomasti toisinnettujen valokuvien hävittämistä ja levyjen takavarikoimista ja sellaiseksi saattamista, ettei niitä voida käyttää väärin; vaihtoehtoisesti hän saa vaatia, että takavarikoidut esineet luovutetaan hänelle niiden arvoa vastaavasta hinnasta tai hänelle tulevan vahingonkorvauksen vastikkeena (8—10 §).

ValokL koskee Suomen kansalaisen valmistamaa valokuvaa,

¹ Tällä kannalla oli jo KirjTaitA (17 §) ja on mm. Ruotsin valokuvlaki. Lainvalmistelukunta ehdotti valokuvan toisintamisen kiellettäväksi ilman sanottua rajoitusta, koska, jos jäljentäminen olisi luvallista muiden keinojen kuin valokuvauksen avulla, seurauksena olisi, että arvokaskin valokuva todellisuudessa olisi miltei suojaton. *Lvk.* s. 54. Huomattava kuitenkin on, että ValokL:n mukaan valokuvauksena pidetään myös valokuvauksen kaltaista menetelmää, niin kuin auto- ja fototypiaa, heliograavyriä ja muuta valopainantaa, syväpainantaa ynnä muita näihin verrattavia menetelmiä (*m.l.* 1 § 2 mom).

² Valokuvan julkaisemiseen vastoin kuvatun suostumusta, on, koska silloin on kysymys hänen persoonallisista, TekijäL:ssä säännöstetyistä oikeuksista, sovellettava juurimainitun lain säännöksiä. Ks. ed. s. 230 alav. 3.

niin myös ulkomaalaisen valmistamaa valokuvaa, joka ensiksi on ilmestynyt Suomessa (12 § 1 mom). Valokuvan kansainvälisestä oikeussuojasta on vastaavasti noudatettava, mitä henkisen tuotteen kansainvälisestä oikeussuojasta on voimassa (12 § 2 mom.), kuitenkin niin, ettei Suomen lain säännöksiä oikeudesta valokuviiin sovelleta ennen 1/4 1928 Suomessa vapaisiin (valokuva) teoksiin.¹

¹ UBSA 5 §.